

Marta i Marija

(Luk 10, 34)

Spasitelj je imao mnogo pravih prijatelja. Njihova Mu je kuća bila uviđenje otvorena. Takav je bio Lazar iz Betanije. Isto tako i sestre toga čovjeka: Marta i Marija. One su bile vjerne učenice Gospodinove. Razumljivo je, da je bilo više žena na strani Isusovej nego i muškera. One su Ga dapaće i do Golgotu slijedile. A kako Ga i ne bi poštivale, ta On im je u kraljevstvu Božjem dao zavičajna prava, koja i muževima i uveo ih u svoju nauku. Drugačije su radili židovski učitelji.

Jednoga dana dove Spasitelj u Betaniju. Maslinska gora djele to ubavo seoce od Jerusalema. Veoma su se obrađivali: Lazar, Marija i Marta njegove sestre ovomu posjetu. Lazar je čedan čovjek, baš protivno nego Farižci. Nikakve strast zasterala njegovo jasno i ispravno sudeđenje. On je svoje sreće bezuvjetno darovao Mesiji. On Mu vjeruje, kao što i njegova cijela kuća.

Marta je prava domaćica, majka kuće. Uvijek se brine. Uvijek radi. Samo da drugima bude dobro! Na sebe zadnju misli. Neочекivani posjet bacio ju u veliko uzbudjenje. Što će kuhati? Brzo treba zapaliti vatru! Kod susjeda će posuditi ovu i onu stvar! Zato trči ovamo i onamo! Stol se mora prostrići. Marta se veseli, što se Gospodin u njima navratio, da se kod njih odmori od svih nezgoda, koje je imao. Ali je u blizini, da li će visoka gosta dobro povoriti. Da li će Gospodin biti zadovoljan? Da li će Mu jebo prijati? Ali sve to ide prepolako. Gospodin će jake oglasnjuti. Moj Bože, gdje je Marija? Zašto joj ne pomaže?

Marija je sasvim druga, nego li Marta. Ona je srdačna, misaona žena. Njezina cijela duša, cijeli osjećaj visi na Učitelju. Na njemu, koji je tako čist, dobar i tako duševno jak. Najveća joj je blaženost sjedjeti kraj Njegovih nogu i slušati Ga. Neprestano samo slušati. Tih se odjeljila Marija od sestre. Tisuću je nevidljivih veza veže s Učiteljem. Ona je gladna i žedna Njegovih riječi.

Spasitelj sjedi u vrtu. Marija je sjela do Njegovih nogu, kada do to mora tako biti. Ne govori ništa, samo požudno hvata Njegove riječi. Nikad dosta sita, da Ga sluši i gleda. Nikada nije vidjela takvo veličanstvo i takvu nježnost ni kod jednoga čovjeka. Kad misli na to, da je on Bogom posvećeni Mesija, tada bi mogla u najdubljoj poniznosti neprestano cijeljivati okrajak Njegovih haljina. Tada joj sreće ne može obuhvatiti srce što smije sjetiti kod Njegovih nogu i slušati Ga.

Marta ubudeno traži svoju sestruru. A što vidi? To je ipak previše! Ona sjedi kraj nogu Isusovih i bespleseno je stavila ruke na krilo. Pustila je svoju sestruru samu u velikom poslu. Odlučno potreći do Isusa, brata i Marije. I ne može prikriti svoju srdžbu. Ona mora nešto reći. I Spasitelj vidi, da imade pune ruke posla. Predhacujući pogleda Spasitelju i povrće: »Gospodine, zar Ti ne mariš, što me moja sestra ostavi samu da slušam? Reci joj dakle, da mi pomogni!« Martin pogled

na sestruru Mariju nije bio paš ljubezan. Zacrvnila se, zastidiла i ne reče nijedne riječi u obranu.

Dva dobra djeteta kucaju na Spasiteljevu dušu, jedno revnuće, a drugo ganutljivo šutti. Ne bore se dvije žene. Dva su to načela, dva životna nazora. Gospodin ne prelazi preko toga. Obavije čekaju na odgovor. Gospodin da je odgovor. Njegov će odgovor neprestano odjekivati, dok bude ljudi na zemlji. A taj odgovor glasi: »Marta, Marta, brineš se i uznemiruješ za mnogo. A samo je jedno potrebno. Marija je najbolji dio izabrala, koji se neće oduzeti od nje.«

Što hoće kazati Gospodin? Marto, ti si brižna domaćica. Radiš i posluješ cijeli dan. Pravo me shvati. Ja te ne prekoravam. To je vrlo vrijedno. Ali, Marto, daleko je više vrijedno: biti Božjim djetetom. Daleko je više briga za dušu. To je jedino potrebno.

Gospodin je dao pravi odgovor. Častan je život u radu. Ali za sadašnjost i vječnost odlučan je vjerski život duše.

Okrenim u Sv. Pismu dva lista daje. Židovi psuju Spasitelja. No tada se dogodilo lijepo, što je jedna priprosta žena iz puka podigla svoj glas i rekla: »Blago utrobi, koja Te je nosila, i grudima, koje su te dojile. Sto bi dala ta žena zato, da bude majkom velikog proroka! Oma si ne može ništa blaženijega zamisliti. Ali je nešto još više, nego li biti zemaljskom majkom Mesijinom, a to je: Božju riječ slušati i držati t.j. svoju dušu darovati Bogu. Zato i reče Spasitelj: »Blaženo ti oni, koji slušaju riječ Božju i drže je.«

Dakle: Bogu pripadati, vjerski život provoditi, svoju dušu spasiti, to je najnužnije.

Možda bi se moglo mnogomu kazati: »Marta, Maria, ti se brineš i trudiš za mnoge stvari, a samo jedno je potrebno, a to je, da u svom radu i svojim radostima ne zaboravljaš na svoju dušu. Budи Marija! Tada ćeš najbolji dio odabrat, koji ti se neće oduzeti, a sve ćeš drugo morati ostaviti, kad se buduće dijelila od ovoga svijeta. Budite dakle Marija!«

BLIŽI SE ŽETVA

Sunce sja...
Priroda sva u mirisu i cvijeću
sjeva.
Duša klukće...
Srce pjeva...

Zuj... zuj...
ćuje se marne pčelice
lijet.
Eno je, gle,
spušta se na bijeli mirisni
cvjet.

Zažareni sred žita blista,
makar cvijet,
ko krvi
kap.
Miris več zrelog žita
napunja zrak...

Prikazivanje kršćanske drame u Tokiju

Naslov možda i ne odgovara potpuno japanskom shvaćanju, ali u stvari je dobar. Koncem g. 1950. prikazivanje je u carskom kazalištu u Tokiju s izvanrednim uspehom i s najvećim muzičkim i sceniskim aparatom klasističke japanske drame, koja nosi naslov »Kabuki«. Sadržaj drame je ovaj: mladi katolički slikar začuljio se u kćerku bogatog japanskog trgovca. U to izade edikt protiv kršćana, koji je urođen mučenikom smrću mnogih kršćana. Mladi pokušava pobegnuti iz Nagasaki-a na portugalskom čamcu, ali bude od policije uhvaćen i zajedno s drugim mučenicima razapet na križ na brdu kod Nagasaki-a. Njegova zaručnica bila je prisutna kod njegove smrti. Kako se dogodalo

statu kršćankom. Pošto je postala sumnjična u vlastima, bude uhvaćena i odvedena u poganski hram, kamo su bili vodeni svi sumnjivi s kršćanstvom. Tu se je moralna podvrati kušnji, t. j. dokazati, da nije kršćanka. Kušnja se sastojala u tom, da pogazi lili Krista i Bl. Djevice Marije. Kad je zaručnica došla u hram, prepoznaula je u liku Kristovu i u liku Bl. Gospe sliku, načinjenu od svoga zaručnika. I ona prima pred vlastima, da je kršćanka i druge volje prigrli smrt, koja ju je ekakala. — To je eto sadržaj japanske drame »Kabuki«, koja je pobudila u Japanu toliki uspeh. Nije moguće, da ne bi primjer mlade Japanske urođeo dobrim plodom prema onoj Tertullijanu: »Krv mučenika sjeme je kršćana.«

Katolici u Americi

Sjedinjene države američke jesu razmjerno nova tvorevina. One su mlađa država. Još je mlađa onda katolička crkva. Prije 50 godina još bio je američki katolicizam slab i rasčepkan, kada bez nutarnjeg života. Katolici su se smatrali kao isključeni od socijalnog društva. No prikaze su brzo promjenile. U posljednjih 50 godina pokazali američki katolici i tako bujan nutritorni život. Oni neuromorno podizaju svoje vjerske škole, diju bolnice, podržavaju svoju štampu. Rad njihovih revnih svećenika i misionara krunjen je godinice stotinama tisuća obraćenja. A što je bitno, katolici su u Americi u manjini, pa bas radi toga daleko više i bolje

prakticiraju svoju vjeru nego ostali Amerikanci, koji su u većini. To je općenito polava manjine.

Tko želi više dozнатi o razvoju katolika u Americi, može to naći u knjizi »We U. S. Catholics of 1952« od Leona Warda i u knjizi »Il volto del Cattolicesimo Američano« od Bruce Marschalla.

NA JEDNOM OD VRHOVA rudarskog bazena Rio Palanga u državi Perua i to na visini od četiri tisuće i osam stotina metara sagradena je kapelica gotskog stila, unutrašnjosti koje je oslikala u afresku Julija VARGAS, madarska slikarica.

»Oaj narode mod, zakon
moj, prigni ulo svoje k rje-
čima usta mojih. (Ps 77,1).

Iz Ulaza današnje sv. Mise.

ODRICKANJE VODI K SAVRŠENSTVU

Tko teži za savršenstvom, može u nješmu samo onda napredovati, ako samog sebe zataji, t. j. u odnosu prema svome Stvoritelju drži sebe za ništa. Ima kaže: Tko se svega ne odreće, ne može biti moj učenik.

Svakomu je jasno, da se moramo odreći nedozvoljenih radosti, nepravednog dobra i grubih taština, jer sam se to zadržanje Božjim zakonom. Ali nije tako jasno, da se treba da odrekнем i dobara, koja inače slobodno posjedujem, i koja smo pače dužni da ih čuvamo i uzdržimo. Takva su dobra na pr. pošteni glas, čistost i poštovanje stecene imovine, radost strogog braka i obiteljskog života, korist prijateljstva i tisuću sličnih stvari.

Odricanje kod svega ovoga sastoji se u tom, da se svoje ne vezemo za ništa od svega toga. Mi treba da se za to daobra mirno i prema dužnosti svojim brinimo, da ih ne izgubimo, i da se s njima razborito služimo. No ne smijemo u njima tražiti svoju sreću. »Uživanje tih dobara razborito je, dok se s njima služimo koliko, koliko je potrebno.«

Spasitelj nam nalaze, da se određemo osobi, koja su nam veoma drage, i koja smo pače dužni ljubiti, kao roditelje, sestru, ženu, djecu. Kako se to imaju shvatiti? Ovako: Ne smijemo svoje srce povozati apsolutnim vezama za te drage osobe, jer ima samo jednu osobu, koju treba da apsolutno ljubimo, i koja jedina tu ljubav potpuno zaslužuje, a to je veličanstvo Božje. Rodake i prijatelje treba da ljubimo, koliko ta ljubav ne prijeđe ljubav Božiju. Ili još bolje, koliko ona dorinosi, da se ljubav Božja preko ove ljubavi u nama još pojača. Dakle ta ljubav prema našim milima ne smije biti sebi svrhom, bezmjerna i bezvjetna, strastvena i ljubomorna, nego mirna, bogodana i spremna na ranastan, ako je potrebno, ranastan, koji će svakako jednput doći. A iz ranastanke ostat će ipak same ljubav Božja, koja je vječna. Prema apostolu Pavlu stvorovanje treba da se služimo, tako, da se njima ne služimo, t. j. treba da smo prema njima ravnodušni, treba da nam je svejedno, imamo li ih ili nemamo.

Kad smo se na taj način svega odrekli, što je oko nas, dolazimo do zadnje žrtve, a to smo mi sami. Pravi naime uzrok svih naših neduća i svega našeg nemira jest naša ljubav prema nama samima, koja raste skoro do obožavanja samih nas. Kad se naučimo žrtvovati svoj Ja, taj naš idol, tada ćemo naći pravi mir i spasenje. Bog nam zahvala na prijeđivani i eduzimena nam stvorove oko nas, uz koje smo neuredno prioljni. Tim je položen temeljni kamen našeg savršenstva. Nakon toga grabi nas Gospodin iznutra, da nas otigne od nas samih. Da nas dovede do višeg stepena savršenstva, Bog uzme za cilj svog djelovanja naš Ja, radi kojega smo dosada ljubili sve drugo, i progonili ga bez odaha i bez milosrđa. Tako u prvom redu traži, da se određemo svojih zlih sklonosti, težnja i želja, onda i ranodrušnih, i napokon da se određemo i svoje vlastite volje, pa da nju podvržemo potpuno Njegovoj volji. Kad to postignemo, onda smo postigli savršenstvo. To je onaj stepen, u komu je sv. Pavao uskliknuo: Ne živim više ja, nego živim u meni Krist.

Valja ipak znati, da nisu ipak svi ljudi pozvani na ovaj stepen savršenstva. Svi su pozvani, da se do jedne mjere, koju je Bog odredio, odreknu vanjskih stvari i sebe, ali do potpunog savršenstva su pozvane samo odabrane duše, koje onda Bog posebno vodi. Tko ćuti u sebi poziv Božjeg, neka Mu se odazove, a ostali neka se točno drže zapovijedi Božjih i neka nastope, da kršćanske kreposti u njima sve više rastu. Sjetimo se evanđeoskog misija, koji je pristupio k Isusu i pita Ga, što treba da čini, da uđe u život vječni. Isus mu je rekao: Drži zapovijedi, pa ćeš uži u život. Ali ako hoćeš savršen da budеш, prodaj sva što imas, razdaj srušnušima, i dodji i slijedi mene.

Još o zaboravnosti

Zaboravnost može biti plod tjelesnog oboljenja.

Ona je češće pogrešaka sreća. Ono naime, što se zaboravlja, malo se cijeni. Zaboravlja se jedna stvar ili osoba samo za vrijeme druge, koja nam se čini važnijom, ili naprostog zaboravljajući drugih interesa. Mi imadeemo nešto drugo na pamet i zato zaboravljamo, što možda ne bismo smeli zaboraviti. Što nam više neka stvar leži na srcu, to dolazime manje u pogibao, da je zaboravimo. Šećirjak sigurno sebe samoga nikada ne zaboravlja. I ništa ne zaboravlja, što njuju treba ili on želi. Isipitljivo sami sebe o tome, možda čemo se morati crveniti.

Ono, što se nama svida, što nam prija ili što nam laska, na to mislimo u pravo vrijeme. Nitko redovito ne zaboravlja na svoj rukac o podne. Istina je, da nas željude na to sjec, ali nas i savjest podsjeća na našu dužnost. Sv. Pismo kaže: „Kako bi majka mogla zaboraviti na sveđe?“ Ako te zaboravim, o Jerusalemu (moj zavičaju), neku budu zaboravljena moj prava! Moj jezik neće se priljeti uz neprec, ako se tebe ne sjetim.“ (Is 49,15).

Mi se osjećamo ogorčenima, ako se na nas zaboravlja kao što je peharnici egipatskog faraona (kralja) zaboravio na Josipa u zatvoru. Bogatim na Sv. Pismo je zaboravio na siromašnoga Lazara i tako je bio haćen u pakao!

Pamćenje je magazin. Sto nam koristi trgovacka kuća, ako u njoj posude, vreće, pretinci i smotke leže jedna preko druge i nad drugom tako, da se ništa ne može naći. Pamćenje je slično staromu obiteljskom ormaru s tisuću pretinaca. Tko red drži, taj pozna svaki ormarić i njegov sadržaj. Take treba da bude sve sredeno i u našem pamćenju.

Pamćenje je arsenal za našu maštutu. Ne stvara ništa. Ona samo uzima, ono se nalazi u pamćenju. To ona iskoristuje i spajanjem mnogostruku umnažaju. Iz magazina „pamćenja“ uzmaju toliko toga za svoje svrhe učenja, pjesnički, umjetnički. Zaboravljivost u malim stvarima svakidašnja životu dovodi često do smiješnih događaja. Nije posjeduju često i duševni ljudi, koji su svojim planovima, načrtima, poslovima i studijama toliko zauzimaju, da zaboravljaju vanjski svijet.

Ipak treba očito osuditi onoga, koji zaboravnosću ostiče dužnosti svoga zvanja ili obitelji, ljubavi ili zahvalnosti.

Zaboravljivost je pogreška ugoza, i to ili miladičkoj ugozi ili samougozi. U prvom slučaju nose krivnju roditelji, u drugom mi sami. Pamćenje se u mlađosti mora vježbat, jačati, privikavati urednošću i živim budjenjem okjećati dužnosti.

Ne mora nitko biti Temistoklo, koji je poznavao 20.000 gradana po imenu. Nitko nije mora biti Cezar, koji je ispodobno diktirao razlike stvari desetorice pisara. Nitko Mezzofanti, koji je znao 58 jezika. Ali se dade pamćenje ugoziti vježbom i školom tako da tako primi, ustajno drži i sigurno ponavlja. Nema sumnje, da je takvo pamćenje nama samima od najvećeg koristi, ali ono je korisno i ugodno našoj subradi.

Naročito treba da pamćenje bude u službi ljubavi i zahvalnosti prema bliznjemu.

Bog nas nikada ne zaboravlja. On ne zaboravlja nikoga ni ništa. On ne zaboravlja ni vrace na krovu (Lk 12,6). Ako naše sreće gori istinskom zahvalnošću, ne možemo da mi zaboraviti Bogu na Njegovo dečje. Velika je nezahvalnost, ako zaboravimo na svoje vjerske dužnosti.

Veličko bi bilo samoujstvo, sjeljnost, oholost, kad bismo imali tako kratko pamćenje za dobročinstva, kojima nas nadarjuje Božje milosrđe. Kad bismo zaboravljali potrebe siromašne, boli patinika, želje i potrebe svoje subrate. Ne zaboravljali ih dokle, da „Bog tebe ne zaboravlja“ (Slr 23,19).

ZANIMLJIV IZBOR. U jednoj kazniioni za malodobnike u Himeji u Japanu htio je ravnatiti dati mladim kažnjencima, kojih je ondje 170, neku pouku o moralu, t. j. o poštovanju eudoromnu životu. Zato je u kazniionu pozvao susjedice jednog zanatlijnika da djeci održi konferenciju. Pozvao je katoličkih misionara, jednog protestantskog pastora, jednog budističkog i jednog službenika domaće štointoške vjere. Pošto ga se sva četvorka susjedice obredila, upita pravatelj djece, koga bi si od četiri predavača željeli da nastavi konferenciju. 120 od sveukupne djece se izjavile za katoličkih misionara. Na taj će način ostao u zavodu jedan jedini konferencier, katolički misionar o. Spac od Družbe preč Sreti Marijine. On dolazi u zavod tijedno jedamput, te je do suda održao 15 konferencija.

Sveta Hedviga

Rodena je od grofa Bertholda IV. grofa od Andechsa i vojvode Dalmacije i grofice Agnese. Bila je odgojena u samostanu benediktinaca. Najdraža joj knjiga bila je sv. Pismo. U dvanaestog godina udali su je za Henrika I., vojvodu gieskog i poljskoga. Kad je rodila tri sina i tri kćeri, nagovorila je svoga pobožnoga muža, da su pred breslavskeom biskupom pođeli zavjet Čistoće. I tako su proveli tri deset godina u potpunoj uzdržljivosti.

Od 1203.-1219. sagradila je u Trebnici samostan za tisuću redovnika i darama imanje u njihovo uzdržavanje. G. 1810. ovaj je samostan bio pretvoren u tvornicu. Osnovala je odgojni zavod za siromašne djevojke bez roditelja. Uvijek je uzdrživala brojne siromašne. Nikada nije bila prije negoli je sama poslužila tratinu siromašnu u čast Isusa i Njegovih Dvanaest Apostola.

U kasnijim godinama odjeljiva se uvjeti priprista. Hodala je bosa. Mesa nije nikada jede. Kroz četrdeset godina nije prekinula posta ni jedan dan. U svojoj spačevanici imala je knježevski uređen krevet, ali je spavala na podu. Usprkos svoje tjelesne slabosti i neprestane bolesti, bila je uvijek vedra, prijazna i bla-

gezna. Ljubav prema Bogu odsilevala je najljepše u danima kušnje. Kad su g. 1238. donijeli mrtvo tijelo njezina muža u Trebnicu, plakale su redovnice za pokončanom. Hedviga ih je tjerala: „Sve što Bog čini u nama i na nama, mora nam biti odgodno na osobitu utjehu.“ Njezin sin Henrik Polozni pao je u boju protiv Mongola 9. travnja 1241. kod Legnica. Nad njegovim mrtvim tijelom uzdigla je žalosna mješka ruke i molila: „Bože, hvata Ti, što si mi da takođe sisa, koji me je uvijek ljubio i nikada me nije razalostio. On je bio moj najveći blago na ovom zemlji, a sada mi ga uzeo. Hvala i slava Ti budi za to. Tebi preporučam njegovu dušu; on je unutro za vjera i za domovinu.“

Od sve djece ostala joj je na životu samo kćer Gertruda, koja je bila opasna u samostanu u Trebnici. Od neprastanoga posta i pokore tijelo je Svetično bilo potput kostura. Dana 5. listopada 1243. Svetica je primila sv. Sakramente umrlih i izdahнуla na rukama svoje kćerke. Papa Klement IV. proglašio ju je svetom g. 1267. Poljski narod časti ju kao svoju zaštitnicu. Njezin blagdan slavi se 16. listopada.

klicali: „Evo kako se ljubelj! Celokupna povijest Crkve isprepletena je ljubavlju, kao zlatnim nitima, koju ju veže u ono ljubazno Srce, odakle je tražila.“

Ljubav je uvijek spontanija, kao što se spontano budi proljeće od logline sunca, koju se vraća. Krist je sunce svete Crkve. Zar nije Krist životni sok Crkve? Zato je ljubav uvijek pripravna, kao da naroditi potica. Danu Svetog ostra pogledi kršćanina, da može otkriti bijedu, gledajući se ona kralja i čini nemirnim srce svog avakovog vrata, nesreće ne odgovor djejom i pomoci braće, koja su pripravna priteći u pomoru.

Naj tačnije je s vremenom gigantski narodni blagotvorna rječka ljubavi davši život onim ustanovama, koje su i sada nosile svakileg civilizacije, a koje se na pr. zo. uボlice, skloništa za djecu, Redovi za otupak zaboravljenika, društva za pružanje pomoći i za posjete zatočeniciima, a u novije vrijeme bolnice za gubecove, ustanove za pomoći siromašnim staričnicama, slijepicama, gruhenjemima, uzbjeglicama, djeци siromašnim utamničnicama, invalidima. Sve te ustanove skupa, zajedno s imenima njihovih utemeljitelja i članova predstavljaju najdragocjenije biserje, koje krasiti Kristovo mistično tijelo.

U okviru ovih ustanova vidimo, kako su nastale, kako su se afirzirale i kako su napredovale Konferencije sv. Vinka Paulskog, kojim se imenom ponosi čitava Crkva. Koja je bila prva misao, koja je potpuno osam pariskih studenata, da ustanove ove Konferencije? Saznali ste li iz samih riječi Frederika Ozanama, velikog lajkog apostola XIX. vijeka, koji je s pravom nazvan dušom ovih Konferencija. U godini, u kojoj je umro, a ima tome već skoro stotinu godina, on je rekao u Firenci: „Dok smo se mi trudili, da zahvatimo braći dozovemo u pamet čudna djela kršćanstva, oni su nam govorili: u prošla vremena kršćanstvo je izvršilo ogromne stvari; ali danas je ono mrtvo. I zaista vi, koji se hvastate da ste katolic, što vi činiti?“ Gdje su djaci, koja poizvuku vašu vjeru i koja bi nas prisilila, da je i mi potujemo i da je priznamo? Isto pitanje, koje zapravo dolazi iz slabog poznavanja života Crkve, dolazi kadkad i danas od modernih pogana, kao što smo pre nekoliko godina čitali u jednoj misljivoj reviji: „Jedan japanski profesor je kazao nekom misionaru: „Došao sam do“ kajtuša, da je katolic...“ jedina prava religija. Savsim tim moram izjaviti, da vi katolici ne vjerujete u ono, što govorite i pripovjedate... jer u praksi to ne provodite.“ Neutemeljenjo sablazni pariskih studenata isto kao i kratkovidnos i modernih kristića rjeđito odgovara evanđelskoj kršćanskoj karitati, na poseban način utemeljenoj Konferenciji. Ozanam nastavlja: „Mi smo onda rekli: Na rad! Pomognimo našu bliznjemu i postavimo našu vjeru pod okrilje ljubavi! Na taj su način nastala vaše Konferencije, koje su, bez obzira na protekte godine, sačuvala celokupnu prvu svježinu, kao vlastiti znak.“

Nastavak na str. 4.

Govor Sv. Oca

O KRŠĆANSKOJ KARITAS

I.

Delegati kongresa Konferencija sv. Vinka Paulskog bili su primljeni u audienciju kod sv. Oca, koji je tom prilikom delegatima održao govor, u kojem je rekao:

„U tolikom tješkombaru. Našemu srcu pruža veliku utjehu vaša prisutnost, dragi sinovi i kćeri Konferencije sv. Vinka Paulskog, koji ste se sakupili na svoj kongres. Zajedno s gustim redovima onih, koji posuđuju djeluju na manogeobrinom pojima kršćanske ljubavi, vi pretstavljate sljajno svjetlo u miraku, koji obavija današnju svijet, koji je krivac svog žalosnog nereda radi skorog ugašenog osjećaja ljubavi i bratstva.“

U kružu čovjekanstva i u kružu Crkve falange ljubavi predstavljaju životu: živu, jer su plodne i neodoljive, kao ljubav, koja ih nadahnje i kao Crkva, koja ih svrstava, a koju možemo nazvati Crkvene ljubavi, u svome najvišem i najširem značaju.

Zaista, kojemu trijeznom promatraču crkvene povijesti i njene sadržajnosti može izbjegći ova njenja značajna karakteristika, budući je Crkva sama plod one ljubavi, koja je počela stvaranja i otku-

pljenja, Ljubavi, koja je cilj svakog stvorenog duha, a koji se cilj sastoji u vjećnom i bliznjem zajedništvu u Njome.

Cinjenica, da je kršćanska ljubav ujek pripremna, da u svatu doba pruži ljubaju i djela u pomoći svakoj bijedi, bila je uvijek uzrok divljenja za svakog učenjaka, koji je proučavao povijest Crkve, a za svakog vjernika je ta cinjenica bila potvrđena njena bozanskog podrijetla. Divljenje raste, kada se razmišlja, kako su oni, koji su preuzeći vodstvo postojanog pojima kršćanske ljubavi, vi prestatvili i stajno svjetlo u miraku, koji obavija današnju svijet, koje su uvijek nalazile na spremne i mnogoobrane sljedbenike. I danas nemata katoličkog kraja, u kojem ne bi svjetlio po koje ime, koje samo po sebi pjeva epopeju kršćanske ljubavi. Tko bi mogao slijediti put kršćanske ljubavi, koji je utri od samih Apostola u prvim danima Crkve sabranjima započetim od njih, bratskih agapanima, kod kojih su sjednici jedan do drugoga patriciju i robovu, ustanovom đakona, koji su bili na čelu karitativne skupine u korist siročadi i udovica? Bez sumnje brzo širenje kršćanske ideje ima se u prvom redu pripisati ovoj hrvatskoj ljubavi, koja je činila, da su pogani

SUSRET S KRISTOM

SLUČAJ ABRAHAMA BLOCHA

Ovaj događaj je pripovijedao Maks Jacob, francuski pjesnik, koji je za vrijeme zadnjeg svjetskog rata prešao sa židovima na kršćanstvo. Pripovijedao je za vrijeme puštanja u marinskog vagona, u kojem su ga, zajedno s drugim židovima, nacisti vodili iz Pariza u koncentracioni logor. Držeci se za mrežu na prozorčićima vagona neprestano je gledao određenu točku, koja se je sve više udaljavala, dok se na kraju na nekom zaokretu nije sasvim izgubila ispred njegovih očiju. Tada je sjeo na pod i predao se svojoj sudjeljci. „Sta ti je, Maks Jacob?“, upita je susjed. Pjesnik mu odgovorio: „Njedan od vas nema više svoga imena. Bog nam je izbrisao. Ne da bi budem drugi, nego da bi budem sasvim ja.“

Zakunili su ga, neči nikomu, tko sam ja. Zakunili su me svi svojim Bogom! Pri tome je, teško dišati, našljeno svoje ruke na koljena susjeda.

„Dobro, Prisjeti!“, Prijatelj je sasvim u početku. „Medutom rec mi, što si s kolikom pažnjom kroz prozor gledao?“

„Brate, baziliku na Montmartru!“

„Izdači!“

„To je židov Krist! Ja ti vi?“ Tko Ga je pribio na križ? Ali, budi miran, brate! Sada idemo svi za Njim, također i ja. Vježbi mi, da sam se vrlo lako mogao oslobođiti. Ali moja krv uvijek je vaša krv. No sasvim zidovsku vježbu, kao i vi.“

„Sada pak gledaš na baziliku Sreću Isusovu!“

„Njegova je krv bila prolivena za nas, a također i za vas. Sada pak, kada idemo u sušet smrti, podimo i u Njemu u sušet. Brate, vjerovali ili ne vjerovali u Njega. Jutros je krv bila sasvim ostao zaprepašten.“

slučaj: Abrahama Blocha, velikog rabina iz Lyon-a.

„U Lyonu nema više ni jednog židova. Ipak priča, zanim je naš.“

„Nije to duga pripovijest. Upoznao sam Abrahama Blocha kada je započeo prvi svjetski rat. Bio je čovjek pedeset godina. Ido je dobrovoljno u rat kao običan tonik. Stupio je u devetu pukovniju, koju je obnovio general Foch i s njom je bio napastni hrvatski kriješnijski armade. Povijest je borbe zabilježila kao bitke kod Rheiems i na Marni. U njima je sudjelovao i Abraham Bloch. Bio je malen čovjek. Hrabro je stajao uz svoj top. S njime je bio neki student iz Bordeuxa, seljak iz Vandeje i jedni radnik iz Tarbesa. Poručnik je tek nedavno došao na to mjesto i rabio ga nije znao po imenu, ali ga se je slijelo bojao.“

Odjednom zatreplje strojnice. Kamejan, organ, djam, blato! I najmirnije bi ustresao ovaj iznenadni napad. Zatim nastajući mriš, tišina. Rabin je počukao, da se očisti od blata. Na svoj hrvatski ruci je opazio krvavu ranu. Ogledao se naokolo, da traži pomoći. Pred njim je na leđu mješa ležao poručnik. Na njegovu je odjeli opazio rupu upravo tamo, gdje se nalazi želudac. Židov je strazio komad svoga odjela i brzo položio na poručnikovu ranu. Poručnik je sasmišio.

„Pusti dječju! Zar ne vidiš, da i ti krvariš? Pruži svu ruku!“ Sa mnom je kraj. Ako želiš, da mene nesti ubiti, pođi do poljske bojnje tamo vidi Raspolje. Jutros me je s njega Krist tako skrenuo.“

Veliki je rabin ostao zaprepašten. — „Je li ti to teško, dječju?“

„Ne gospodine poručniće. Ipak mislim, da bi neki svećenik...“

„Danas cijuto sam govorio sa svećenikom. Sada trebam Isusa, samo Njega! Idi!“

„Gospodine poručniće, moram napomenuti, da sam židov. Reći će student...“ naravski, aks je vjeruje.

„Ne, ne! Podi ti, dječju. Razumijeli! To je moja zadnja volja. Moja oporuka, koja je nađena u vježbi. Razumijeli?“ Broj.

Abraham Bloch je pošao bolničarima. Nosila s ranjenicima su mu pokazivala put. Kad je došao do barakave, spotaknuto je. „Polako, polako!“, dočeknuto mu je neki glas pri kreperčem svjetlu. „Jesi li ranjen?“

„Samo malo. Ali poručnik, onaj iz Lyon-a, teško je ranjen u želudac.“

„Marcel i Karlo, bez idite i donesite ga!, naravi drugi vojnik.“

„To ne treba, pobjavljivo primjeti židov.“ Poručnik umire, to je sam reka. Rekao je, neka mu donešem križ, koji su vidi u zidu. Ništa drugo ga ne želi. To je njegova zadnja volja. Samo... znate, ja sam židov.“

„Da, da, to znam. Ali svaki umire na svoj način. Ali, pazite! Ali morate idi tamо... Tamо... Tamo je pakao.“

„Naredeno mi je!“ tihо reče rabin. Moram mi donijeti masku, i kroz pukao.“

„Dobro, kako hoćeš! Marcel, znam brzo križ! Ja...“

Toga križotina se saspe nad barakom.

Svjetlio se usagi. Liječnik ga opet užeđe.

„Ovoča putas!“

„Moram mi donijeti putas!“

„Zatim uzme veliki križ sa zida i dade ga rabinu.“

XIX. Nedjelja po Dušovima

12. XII. 1882.

Nepoznati dan i čas

Danaspje sv. Evandje (Matej 22, 1—4) donosi priču Isusovu o kralju, koji je priradio sinu svojemu svadbenu gozbu i pozvao gosta na svadbu. Gosti ne htijedeći doći, nego neki još izgubile i čak ubile kraljeve služe, kralj skupi vojsku i dade pogubiti ubojice, a tada dade pozvati goste s raskršću i putevu. Kad se napunila kuća nađe kralj jednog gosta, koji nije imao na sebi svadbenog ruha; i dade ga povesti u baciti u tamnicu. Imao završuje priču: Mnogo je zvanih, a malo izabranih.

I. Ova priča ima simbolično značenje. Kralj je nebeski Otac, a sin je Isus Krist, koji ima vječnu zaručnicu sv. Crkvu. Gozba je nauka sv. Evandje, sveti Sakramenti i druga sredstva milosti, kao i vječne radosti u nebi. Sluge, koji živu na gozbu, to su proroci, apostoli, učenici Isusova, bliskupi i svećenici. Uzvanici jesu u prvom redu Židovi, koji nisu htjeli vjerovati, nego su proroke, apostole i učenike progongli; i ubijali Kaznu ih je stigla, što su ih Rimljani podjarmili i rasprišili po svem svijetu. Namjerno njih pozvani su u Crkvu pogani, koji su se odazvali. Svadbeno ruho znaci ljubav, koja se oditije dobroim djelima, i bez koje vječna nista ne koristi.

2. I mi smo tako sretni, da smo pozvani na svadbu kraljevskog sina i da kao gosti sudjelujemo kod Njegove gozbe, jer i mi imamo pravu vjeru, i članovi smo svete katoličke Crkve. A kako stoji nama? Nećimo li sv. svadbeno ruho ljubavi? Da li mi želimo, što Krist zapovjedala, ili možda samo vjerujemo u ono, što nas On uči, a djelima vjeru ne pokazuju? Ako jedanput ovameno pred sudom Božnjim, s vjerom u duši, ali bez ljubavi, sigurno će nas, stiči zli udes evanđeoskog gosia, koji se našao na gozbi bez svadbenog ruha. Bit će bačeni u tamu najkrajnju, gdje će biti plać i skrguti zubi.

3. Kad je kralj pozvao na odgovornost gosia, koji je "došao bez svadbenog ruha" u sv. Evandje, da je taj zanijemio, t. j. nije znao, što da odgovori. Tim je rečeno, da ni mi ne ćemo pred Bogom smoci nikakve ispriske, ako ne bude u nas ljubav, jer ljubav može svatko da vrši, tako hoće. Sv. Augustin kaže: Kod drugih dobrijih djela dade se zamisliti neka ispriska, mazda nemogućnosti ili prevelike zaprake i teškoće, ali ako može da bude ispricana, ako nema ljubavi? Ljubav sam nije ni nemoguća, ni preteška. Ta nitko naihne ne zapovijeda, da putujemodaleko po moru i da u stranim zemljama tražimo ljubav. Svatko dađe, ako ima area, može da vrši djelu ljubavi.

4. Mnogo je zvanih, a malo je izabranih.

Svi smo pozvani u nebo, bili mi koje mi draga narodnost, vjere, rase i jezika. Svi smo mi dječa Božja na jednaka način i niko nije privilegiran pred Bogom više nego drugi. Pred Bogom je privilegiran

Kad je Matija Cladius († 1815.) ležao na smrti, titrao mu je smješak na usnama te bi od časa do časa kao u tihem začudenju tremuo glavom. Njegova je kćer istraživala, čime je on u duši znakomljena. Starac je odgovorio s neopisivom prijaznošću: "Citav svoj život razmišljam o smrti, nastojao sam riješiti njezinu zagonetku i nazivao je svojom najboljom prijetljicom. A sada, kada je ona pružila ruku za mnogo, još mi je isto tako zagonetna i nerazumljiva i ne znam, kavka je i što je. Također ne znam kakva je ona biti, kad me sad uzme sa sobom. Oh, kada li se veselim, što cu sed na naskoro riješiti tu zagonetku!"

Smrt ostaje za svakoga čovjeka zastrata nesvjetljivim tajnjama, dok je čovjek sam ne oskuša. Ali onaj, kome se tajna razotkrila, ne može nam o tome više ništa kazati. Samo je jedna stvar sigurna o smrti: da ćemo pasti u njezine ruke. "Sve se zakone dade prekršiti", kaže Abraham a Sancta Clara, "jedino se ne može miločiti zakon smrti, jer tim putem mora svatko ići. Ovu času mora svatko ispliti, taj čvor mora svatko razriještiti: svakog je dosudeven ovaj napitak, ova pjesma mora svatko zapjevati, po ovom svirali mora svatko zaplesati, ova če cipela svatko zgrijnjeti, ova carinu mora svatko platići. Umrijeti, umrijeti moraju svi, ni vi, ni dijadi, niste od nje oslobodeni." Ljubi mogu odbaciti sve izroke Sv. Pisma — no riječ u Poslanici Židovima (9, 27) ne mogu odbaciti: "Covjeku je odlučeno jedaput umrijeti..."

I kako je istina ta izreka, tako su istini riječi, koje se neposredno na njih nadovezuju: "... a poslijem toga sud..." U času, kada se duša odijeli od tijela i povrati svome Bogu, koji ju je na svijet poslao, za nju će vrijediti riječ: "Daj sada račun upravljanja svoga!" Onda će duša primiti svoju plaću zauvijek, kakvu je zaslužila za vrijeme zemaljske kružnje. Ako je bila vjerna volji Božjoj, plaća jo je nebo s njegovim vječnim blaženstvom. Ako li se volj: Božja protivila, bit će zabačena i mora svoju kriviju vječno ispastati u paklu. Ako je ljubila Boga, ali se nije uzdržala od pogresaka, mora se prije očistiti i u čistilištu sazoriti za nebo. Neka man misao na smrt bude uvijek ujedno i misao na sud. Kad se prečine srebra vrpeča života i mi stupimo u

onaj, koji savjesnije vrši Njegove zapovjedi, tko Mu se screm i dobrim djelima više približi. A tko se sasvim predra Božu, taj je bez sumnje izabran, da posjeduje nebesku baštinu. Malo je izabranih, ali ne zato, jer to Bog ne bi htio, nego jer ljudi ne če. Božja je volja, da se svj ljudi spasli, ali za volja čovjekova zaprake je spasenju. Nastojmo, da se i mi nademo u broju izabranih.

sku vječnosti". Beg će nas suditi za sve, za dobro i za zlo (Prop. 12, 6. 14).

Kako je sigurna istina, da ćemo umrijeti, tako je nesigurno kada i kako ćemo umrijeti. Po riječi Spasiteljevoj ona dolazi kao lupež u noći, u času, za koji ne znamo. Originalni knjižnik Knipp reče: "Mi smo na zemlji silni vojnici, koji je na dopustu, a ni jedan dan nije siguran, hoće li ga pozvati natrag." Smrt vreća na ljudе, kao jastreb vrapce, kak vučanjek, kada jedan svetac iz staroga doba, Na 15. kolovoza 1824. stade na propovijedna sještja u kapeli francuskog poslanstva u Londonu Abbe Papillon, da održi propovijed. "Kako li je dragocjen vrijeme našeg života", jer nikada ne znamo, u koji će nas čas Svečinjani pozvati pred svoj sudčići stol, da položimo ruke na svu našu djetinju. Ako je promjenjena boja hlede, a zatetura i na nekoliko minuta bio je iščina. Tek pred nekoliko godina dogodio se ovaj slučaj: Otto dva puta poslije podne kao i svaki drugi dan pedesetgodisnjki vlasnik kafanice Paul Kolekowksi, u svom generalnom opunomoćeniku Alknisom u nebu kavaru. Kao obično nađevođica kavu i pecivo. I prije nego su šla založili, pada gospodin Kolekowksi sa stolice bez i jednog riječi. Godinje Alknis dieže se, da mu pomognem, ali se i on sruši ne zastupi ni riječ. Pojetiće spopade strah; pomisliće na otvorevanje i slično. Ali to nije bilo na stvari: Sat života obojice tih ljudi svršilo je sada skoro u istoj sekundi. Obdukcija obavdjuje lešnja dokazala je, da je Kolekowksi, kog i Alknis udarla srčana kap. Umrijeti cu, ali ne znam kada, niti znam gdje, niti znam kako.

Zato Spasitelj opominje: "Budite spremni!" (Luk. 12, 40). Budite pripravni čuvajući se grijeha i vršeći vjerno volju Božju!

NEOBIČNA PREDSTAVA U SKOTSKOJ. Kako javljaju iz Glasgowa u Skotskoj, tamo je veliki finansier prouzročila neobična predstava, koja se držala u Kevin Hallu, a koju je sastavio i organizirao James Forrestall, direktor centralne katoličke omladine u Lancashiru. Predstava sastoji se u mimohodu svećenika, razne redovnica i redovnica, svi u karakterističnoj svojoj nošnji, a u mimohodu su uvršteni prizori s socijalnom i religioznim dijelovanju svakog pojednog reda. Srpska predstava bila je propaganda za svećenički i redovnički stalež. Predstava se opetovala nekoliko puta, te joj je pribivalo oko 20.000 osoba. Kod otvorenja je propagandne sedmice služio je pontifikalni Misu Msgr Donald Campbell, nadbiskup glasgowski. Prošle je godine slična predstava priredjena bila u Manchesteru. Tamo joj je pribivalo do 75.000 osoba.

ZAŠTO ZLO MISLITE U SRCIMA SVOJIM?

Zašto beskrupljna Tvoja Gobrota, Isus nije ganula kruta ljudska srca? Nevjernici vidješe Tvoja dijela. Pred njima se objavise čudesna, a ipak odbije, da Te priznaju i da Ti se pokloni. Bolesni, uzeti sirotan ozdravljaju na Tvoju svemodnu riječ Gospodine, a okrunici, obveznjeli marljom prema Tebi, estaju i daju u bezizlaznoj trminu. Oni nemaju ponisnosti, da spoznaju svoju nezaintin, nemaju krajnje, da požale svoje zabilude. Oni, oboli i tvrdi ne primile svjetlost velike Ljetine. Ne primile je, jer ne htijede primiti Tvoju ljubav.

Gospodine, pomož nam, da nikad ne zatljamo tako daleko, da ne bismo mogli osjetiti, kako se Ti bliži. Pomož nam, da nikad tako ne ispunimo srce odvodenog svijeta, da ne bismo čuli Tvoj glas, kada progovara u dubini naše svijest. Slomi našu našu, kada bi htel omamiti našu sjetiju, kada da smo i snažni i moćni bez Tvoje milosti. Vrat nam djetinju nevinost, nastolimo Ljetopitu, koju ne stvorile ljudske ruke, ne izmislja ljudski razum, ne odražava je ljudski zakon, već iznajme svjetlog izvora života i upravlja njome svesljim. Mudrost. Uticaj na dječje sponjem, koj je oprataju grijes, jer vjeruju u Tebe i jer Te ljube.

VJERSKI SPOMENIK U HIROŠIMI, U JAPANU

Nije neobično, da Japanci uspomenu na velike ljudske žrtve ovjeleklejući vjerskim spomenicima. Na uspomenu velikog potresa u Tokiju god. 1923., kojom je prigodom u jedan dan izginulo 30.000 ljudi, podignut je u Tokiju jedan spomen hram, i to hram Šintoističke vjere. Na uspomenu pak velike katastrofe u Hirošimi god. 1945., kada je od atomske bombe br. 1 poginulo 200.000 ljudi, podignuta je kao spomenik katoličkoj crkvi u čast na nebo Uzete. Ta će crkva za cio Japan biti kada svetište mira. Da se namaknu sredstva za izgradnju te crkve, sastavio se odbor, u koji su ušle visoke japanske ličnosti, medu njima dva bivša generala vojske, pa i jedan visoki dostojanstvenik budističke sekte, imenom Zen. Crkva je već izgrađena, i to u japanskom slogu. Kod posvetne crkve bijahu prisutni brat evince, prince Takamatsu, guverner pokrajine, gradonačelnici drugih gradova, te rektor sveučilišta. Prisutni bijahu i zastupnici Budista, kao i Sintoista. Na crkvi su se vijale papinske i japanske zastave. Crkva ispunjena katolic, budisti i Sintoisti. Kada se davao blagoslov s Presvetim, svi su se poklonili čelom do zemlje u znak najdužljeg počitanja, što je znatno po Japanu. Za izgradnju crkve u Hirošimi doprinose Amerikanci 30 milijuna jena

s riječima: »Evo Vam za Vašeg poručnika.

Tada su vidjeli Židova, kako je svojim rukama nosio križ i odnio ga, kada se radi o njegovoj vlastitoj svetini.

Suma je gorjela. Rabin je trčao i tražio put između gorečih stabala te jače i jače stiskao Raspetog, kada bi se bio, da mu ne uteci. Više puta je pao, više puta je negovao, glava udarla o glavu tenjene okrunjenog Mesija, koga je on prije toliko mrzio. Sada Ga stiskas u načinu, tako, kada se boji, da bi mu ga netko mogao oteti.

Bitka je napravila slijan nerед. Teško se je bilo snati. Židov je gledao tamo i amo i tražio svoga ranjenika.

Kada ga je konakao pronašao, polozio mu je križ na srce. Poručnik još nije bio umro. Abraham Bloch mu je pažljivo raspolazio ruke, koje su odmah zagnile kroz. Umrli poručnik je na to zapovjedao: "Moj Isuse, za Tebe živam, za Tebe umrem, Tvoj sam."

Rabin se nije doignuo, okrenuo se drugovima pitanjem: »Jesus li vam potreban?«

»Ne! Sada te ne trebam. Po poručnik je preuzeo mjesto poručnika. Pucati ne smijemo. A što želite?«

»Želite biti uzeti križ.«

»Cemu? Pusti ga, ne osiane na truplju. Časnik. To je simbol.«

»Njemu više nije potreban,« rekao je Abraham Bloch.

Prije je mrtvac, uzeo križ iz njegovih ruku, koje su bile na prsimu prekrivena, prihvatio se na svoje prsi i vratio se na svoje mjesto.

Nov rafal iz strojnice se prosu...

Kada se je opet sve unirlo, oni, koji su preživeli, vidjeli su velikog rabina na zemlji svega u krv. Njegov je lice veđro počivalo na Raspelome...

RAZUM I VJERA

Nastavak.

Glasoviti francinski propovjednik Laclaire iznosi krekpm riječima otpor, na koju je našim danima našla u učenom svjetu katoličku nauku. On veli: "Uđite u knjižnice i nasumez izvadite bilo koju knjigu, — ako slučajno nije katolička, — bez obzira, da li govoriti o povijesti, astronomiji, matematici, ili da govoriti o potreku u svijetu, o kamenuju, koje pada s neviđom, koji se dize prema nebu, nema nijedne a da se ne bi u njoj grubo spoticalo o katoličku vjeru. Svi su učiće protiv nje, više puti, nego što je napadaju, svu kritiku... A ipak može ona pokazati brojne učenjake, koji je brane i koji su svoje uverjenje stekli umovanjem, takо sv. Augustin, Toma Akvinsk, Bossuet, Nelson i mnogi drugi, koji su naši razum uskladili s vjerom. Pravo je čudo, da samo katolička vjera našla na takav svetarski otpor i na takvo protivilje! Nekad su pjesnici, filozofi, učenjaci i državljaci bili najradij stupovi vjere: Homer, Sofoklo, Plato, Virgil, Cicer... Citate ih, pa će se uveriti da su njihovi spisi redovno proučnuti dubokom vjerom. I velikasi su svijeta gajili poštovanje prema vjeri. Ali sve te opreke i svi ti napadaji slabo koriste protivnicima, pa pobedi, koju je Crkva u svim stoljećima izvožila nad svima svojim nepriljubljenim.«

Citat je, da se uveriti da su njihovi spisi redovno proučnuti dubokom vjerom. I velikasi su svijeta gajili poštovanje prema vjeri. Ali sve te opreke i svi ti napadaji slabo koriste protivnicima, pa pobedi, koju je Crkva u svim stoljećima izvožila nad svima svojim nepriljubljenim.

Citat je, da se uveriti da su njihovi spisi redovno proučnuti dubokom vjerom. I velikasi su svijeta gajili poštovanje prema vjeri. Ali sve te opreke i svi ti napadaji slabo koriste protivnicima, pa pobedi, koju je Crkva u svim stoljećima izvožila nad svima svojim nepriljubljenim.

jalo i postalo je deblo, koje je pružalo svoje grane na sve strane svijeta. Ne valja ni zaboraviti, da su tu vjeru propovijedali neuki ljudi, sirotinja, koja je mogla svojim pristašama obećati same Krizi, na komu je završio život i njegov osnivač.

Učene se škole u Aleksandriji, Ateni i drugdje protive vjeri, jer im nije dopušteno prepoznavanje znanja ka priči u vjeru, koju je Šire neki ribari, a još i tomu i članovi prezrenog kraljevstva. Ostatili su vježbi katolika, budisti i Sintoista. Kada se sve nje spuščalo prečišćavajući, učinili su se značajno.

Rimski su imperatori bješnili proti svjima, koji su isporučili kršćansku vjeru. jer su držali da se ne može složiti s državnim ustrojstvom, pa su redom ubijali sve. djece i starce, muževe i žene, gospodare i robove. Povjesnik Eusebije piše: Mačevi, kojima su ubijali ljudje, otupile, krvnici se zamorile, dok su kršćani u mukama pjevali slavoslovje i zahvalnice u čast Bogu.

Tko se odrekao vjere, bio je poštovan. Ipak su sjedatelji Isusovi voljeli smrti nego časti i ugled, koji im su mudi, ako se odreknu. Kad je sv. Perpetua streljana od porodajnih bolova, rečao je krajnji žednik: Kad već seda toliko trpiš, kako

će tek biti strašne muke, koje će podnositi na mučilima. Odgovorila mu je: »Sađa tripm sama, a tada će zajedno sa mnogo trijeti Krist.« Spanjolac PRUDENCIJE piše, pošto je u rimskim katakombe: »Vidjeli smo u domu Romulova velike množine pepela svetaca, a tako tli! Valerijane pitas, kakvi su bili napis i kolika su bila lmena žrtava, teško bi ti mogao reći. Jer je golem broj pogubljenih od službenika idola. Na kojem tom grobu vidjeti je po krovu slovo, koje je označilo imenom mučenika ili izravnim kraljuvom imenu u čast. Ali ima i njemom mirarnog kamenja, koje pokriva mnoge, a da im se ne zna da im se samo se veli, koliko ih je u pokopano. Kolike hrpe kostiju, a bez imena! Slečam se, da sam samo na jednom mjestu gledao kosti nihli řešedesetice člana imena zato samo Krist.«

Protivnici vjere rado iznose, da se u povijesti nade dosta primjera ljudi, koji su odusevljeni za neku ideju žrtvovati. Hrvat. To stoli i imenom Kodra, Muci, Sce, Vele, Regula i drugih nekih poznata su dobro. Ipak je velika razlika između tih odustupnih i jakih ljudi i kršćanskih mučenika. Tamo gledali pojedince, tu stolice i tisuce, tamo kraljeve i vojskovođe, ovde djece i djevice, starce i starice, tame, koje je odusevljenje trajalo kratko vreme, ovde vredje trista godina. Oni ljudi su znali, da umiru za domovinu i da će im u nacelu zlatnim pismenima upisana u nacionalnu povijest, ovde umiru pristati Isusovu svilešinu, da će veliki dio osuditih njihovu smrti i smrati ludom.

MACAULAY, engleski esejist, historik i liberalni politik, protestant otvorenio priznaje, da nema na svijetu dijela, koja bi Nastavak na str. 4.

PRVI GRADANIN Sunčeva sustava

Najbliži planet Suncu je Merkur i on je prvi gradanin naše svemirske kolonije. Najmanji je od devet dana poznatih velikih planeta. Promjer mu je nešto veći od trećine promjera naše Zemlje i iznosi 4840 km. On je udaljen od Sunca 39 nebeskih čin., što znači 58 milijuna km.

Merkur je toliko blizu Sunca, da ga mi nikad i ne vidimo na nočnom nebu, već ga samo — kad je u povoljnijem položaju — vidimo na zapadu, kao veliku pljuču u jezvu, osuman po zalažu Sunca, ili kao jutarnju zvijezdu na istoku, pred suncem.

Jedna putanja Merkurgova oko Sunca traje 88 dana. Kako su planeti tamne kugle, same stalno obavljaju polovinu nihovе površine. Kad se Merkur nade s one, nema dalje, strane od Sunca, onda kaže se da je goranj konjunkciji. Poslije gornje konjunkcije Merkur se pojavljuje na zapadnom nebu, odmah po Sunčevu zaščatu, i nina izgled skoro potpuno osvijetljeni sljajne ploče. Naujši

privremeno uđaši od Sunca 28 stupanja. Tada je u najvećoj istočnoj elongaciji, te zaliži u obliku polumjeseca oko 2 sata poslije Sunca. Kako se zatim bude približavao Suncu — smanjiće se osvijetljeni dio njegove plohe i pokazati će se u obliku sive užeg srpa, da se potpuno izgubi za noce u času donje konjunkcije. Tada se nalazi između nas i Sunca. U povoljnijim prilikama viđi se kako Merkur kao mala crna pločica prolazi preko sjajne Sunčeve ploče. — Poslije donje konjunkcije leti Merkur na desnu stranu od Sunca i pojavljuje se na jutarnjem nebu. Stiže u određeno vrijeme svoju najveću zapadnu elongaciju i izlazi oko 2 sata prije Sunca, da se na koncu tog opet približi Suncu da ga učini konjunkciju. Tok njegovih mijenja u ovom drugoj polovini staze ide obrnutim redom: Počinje s uskim srpm na ljestvom rubu i postepeno se povećava sjajni dio njegove ploče sve više, te dostigne u određenu čas oblik polumjeseca. Zatim se nastavlja povećavanje sjajnog dijela do položaja gornje konjunkcije, kad mu je obasjana cijela ploča. Prema tome Merkur prolazi kroz mijene slično kao i na Mjesec.

Leteći od časa gornje konjunkcije po svojoj stazi, sve nam se više približava te nam u času donje konjunkcije, kada se nalazi između nas i Sunca, n'zbidi. Od časne opet se od nas udaljuje. Zbog ovih promjena u udaljenosti planeta od Zemlje, mi ga vidimo u raznim prividnim veličinama, tako da nam se pokazujuže za preko polovinu manji kada je s onu stranu Sunca.

Potrebno je da naveđemo još jednu zanimljivu pojavu. Mi se sa Zemljom i s Sunčem u ravnini ekliptike i uslijed tog opisano kako se Sunce stalno pomiče po ekliptici na istok. Merkur opisuje svoju stazu koja je blizu Sunca, pa stoga vidimo kako se i Merkur kroz godinu dana pomiće kroz svih 12 zvijezdišta zodijska na istok, samo što to njegovo pomicanje nije pravilno, kao kod Sunca. Kad je Merkur krenuo iz gornje konjunkcije, vidimo da se sve više udaljuje od Sunca na istok, dokle on se po zodijaku tada pomiće brže od Sunca. Posto stigne u krajnjim istočnim elongacijama, njegove se pomicanje po zodijaku usporava i planeti kao da prividno zastane na svome putovanju (stacioniranje). Nalazeći se s ove, namne bliže strane od Sunca, Merkuru se giba na desno, a pošto je njegovo kretanje brže od kretanja naše Zemlje, vidimo da se Merkur vratio natrag na zapad (retrogradno gibanje). To traže dok se Merkuru ne približi točki svoje zapadne elongacije, kad, opet nastaje zastavljanje, čudak Merkuru se predomisla, dok opet ne kreće, neda nešto žurniti, na svoj redovni put po zodijaku na istok.

Sto smo naveli o pojedinima gibanjima Merkura značajno je jer se to uglađujem i na druge planete.

Neosvijetljeni dio Merkurove kugle potpuno je mrakan i to pokazuje, da on ne svjeti svojom vlastitom svjetlosti, nego pomoći svjetlosti koju prima od Sunca. Ovo je ustanovljeno i da se sve druge planete.

Premda mišljenju većine promatrača Merkur okreće Suncu uviđaju istu stranu i na njoj vlađa neobično velika temperatura od 433 stupnja Celsiusa. Dok mu je druga polovina u stalnom miraku i na njoj je velika hladnoća. Na njegovoj površini nije mogla biti primjećena nikakva atmosfera.

Merkur je za prosti oko zvijezde prve veličine, ali ga je teško opaziti, jer se gubi u velikoj rasvjeti Sunca. Kaže se da je Kopernik umro, a da ga nije imao prili-

Iz katoličkoga svijeta

PROSLAVA BLAGDANA SV. VELIKE TERCEJJE, OBNOVITELJICE KARMELOŠKOG REDA. 15. X. (Srijeda) — Konventna sv. Misa u 8 sati. Svečana sv. Misa u 10 sati. Poslije podne u 2 i pol sata blagoslov.

Svečana proslava blagdana sv. Velike Tercejje 19. X. (nedjelja). Konventna sv. Misa u 8 sati. Svečana sv. Misa s poslovom u 10 sati. Poslije podne u 2 i pol sata svečani blagoslov.

KONFERENCIJA MEDUNARODNOG UDRUŽENJA ZA OBITELJ. Od 8. do 13.

rujna o.g. održana je u Londonu konferencija medunarodnog udruženja za obitelj. Glavna tema, o kojoj se raspravljalo, bila je "Stabilitet obitelji". Na konferenciji su sudjelovali Edgar Schmedeler za Sjedinjene države, gđa Marija Baers za Belgiju, Pia Colini Lombardi za Italiju, Marchese de Vivet za Španjolsku, Abbe Caffarelli i Georges Houdrin za Francusku. Ovo udruženje osnovano je g. 1947. u Parizu. Danas broji 137 organizacija u 28 država. U udruženju zastupana je i Crkva.

HODOČASKE K RODNOJ KUĆI SV. ANTUNA. Kako javljaju iz Lisabona, tisuće katolika pohodilo je ove godine kapelu koja je podignuta na mjestu, gdje se radio sv. Anton Padovanski. Sv. Anton u Portugalu slavi kao "počasniji admiral portugalske vojske". Kasnije bio je izabran u vrijeme gradanskog rata g. 1825. Država mu je davalu i placu, koja se davalu sironima. Svoj vrhunac postigle su svečanosti u ogromnoj procesiji, koja se razvila ulicama lisabonskog. Sv. Antuna kao generala pribrajuje danas slike u župnoj crkvi Leonarda ispod Plješevine u Hrvatskoj.

SASTANAK KATOLIČKIH NOVINARA U PARIZU. Početkom srpnja o. g. održao se u Parizu sastanak katoličkih francuskih novinara iz provincije. Sastanak je predsjedao g. Garigues, uređnik lista "Courrier du Dimanche" iz Bourg-en-Bresse. Poslije zborovanja bili su novinari primljeni u audijenciju kod pariskog nadbiskupa Msgra Feltina, koji im se zahvalio na njihovu mukotrpnom radu, te je naglasio osnovne smjernice za njihov važan kulturni i apostolski rad.

SV. OTAC PAPA I

OKRŠĆANSKOJ KARITAS

Nastavak sa str. 2.

sviju onih dana, kada je Bog hio i kada je ona isti, kada je biste sponzori mladost, koji nikada ne prolazi, bila dana od njihovih utemeljitelja. Radi toga vama, koji ste k Nama došli, da od Nas tražite riječ prosvjetljenja i obrabrenja u izvršavanju vašeg zvanja, Mi jednostavno kažemo: Nastavite i ne mojte se bojati, da uzadul radite. Pošto se Bog povrati, da u njegovu vinoigradu radiće gospodar počasno, nastavite s tim poslom, jer ništa bolje ne možete učiniti, da biste ispunili volju Božiju i da biste pridonijeli svijetu Crkve: da biste suradivali na spasenju duša.

Tri kratke misli, hoćemo, da ih nesemo pred Vas, da o njima razmisljate. Ove misli neka vam ostanu kao uspomena na ovu audijenciju i kao oslonice vašoj djelatnosti na isti onaj način, na koji je posjet Vatikanu bio za Ozanamu izbor obnovljenog žara.

Radi toga vama, koji ste k Nama došli, da od Nas tražite riječ prosvjetljenja i obrabrenja u izvršavanju vašeg zvanja, Mi jednostavno kažemo: Nastavite i ne mojte se bojati, da uzadul radite. Pošto se Bog povrati, da u njegovu vinoigradu radiće gospodar počasno, nastavite s tim poslom, jer ništa bolje ne možete učiniti, da biste ispunili volju Božiju i da biste pridonijeli svijetu Crkve: da biste suradivali na spasenju duša.

Tri kratke misli, hoćemo, da ih nesemo pred Vas, da o njima razmisljate. Ove misli neka vam ostanu kao uspomena na ovu audijenciju i kao oslonice vašoj djelatnosti na isti onaj način, na koji je posjet Vatikanu bio za Ozanamu izbor obnovljenog žara.

Da vidjeti. Prijatelj neba treba da u astronomskom kalendaru vidi vrijeme njegove najveće elongacije, pa da ga prema tim podacima potraži odmah po zalažu Sunca, ili u zoru prije izlaza Sunca u zodiju. Kad toga opažanja može korisno poslužiti mali durbin.

Najlakše ga je naći kada polas zodijaka, kada stoli okomito nad horizontom, a to je u mjesecu ožujku i travnju i u vječernjem nebu, u ružini i listopadu na jutarnjem nebu, ako — neravno — u to vrijeme pada njegova istočna, odnosno zapadna elongacija. U malom durbinu ne pokazuju gotovo nikakvih polednosti, ali je zato zanimljivo pratiti njegove faze, osobito kada poprima oblik sijajnog polumjeseca.

Zamislimo da postoje Merkurijani, možemo biti sigurni da ne obavljaju dio osvijetljene površine, na kojoj žari temperatura od 343 stupnja Oni bi radije živjeli u zoni sumraka na granici osvijetljene i neosvijetljene polukugle, gde je Sunce vidljivo blizu horizonta i gdje je unjerenja temperatura. Pa i ovdje ne bi mogli živjeti u kućama građenim na površini, jer bi Sunce nepodnošljivo peklo, a stanovnicu bi bili isprežni. Jedino bi moglo zamisliti da oni žive u učincima jaraka iskopanih u zemlji. Ali astronomija nema ni najmanje dokaza o postojanju živih bića na Merkuru.

KULTURNI I SOCIJALNI RAD MISSIONARA U INDIJU. God. 1949. kralj su katolički misionari u Indiji i Pakistanu 85 bolnica sa 4.000 postelja, 372 dispansera sa 3.300 posjetnika, 302 štiroštva subavice sa 11.000 bolesnika, 10 kuća za sirovine, 1.000 konsulata, 2.000 ubogara. Istodobno imadamo katolički misionari u Indiji i Pakistenu 5.300 škola sa 823.000 učenika i 42 sveučilišna kolegija sa 22.347 slušača. Te brojke odaju zamjerno prodorne snagu, koja i ogroman kulturni i socijalni rad katoličke crkve.

KATOLIČKI UCITELJI ITALIJE U LURDU. Koncem srpnja o.g. priredeno je veliko hodočašće katoličkih učitelja u Lurd. Hodočašće su pribivali nacionalni predsjednik prof. Maria Badaloni i prof. Lorenzo Giorelli. Tehničku stranu hodočašća preuzeo je Rimski odbor za hodočašća, a duhovno vodstvo Magi Agostino Grego. Hodočašće je boravilo u Lurduski dioniči, te obavilo sve običajne poslovnosti. Hodočašće je ostavilo u bazilici Begezne svoju narodnu talijansku zastavu.

POSLANICA NARODIMA RUSIJE.

Poslanica, koju je narodima Rusije o blagdanu sv. Cirila i Metodija upravo sv. Otac Papa, našla je na velikoj oček, kada su u veliki pažnju sa strane evropske javnosti. Katolicima je to dragi dokument Papine briže za ruske narode. Centralna katolička akcija u Italiji odlučila je, da papinu poslanicu umnoži u što većem broju primjeraka, pa da je razdijeli među tvojnike kuglu, oljivoje je i daruje, tako i sv. Misu prolazi s jednoga kraja svijeta na drugi, duhovno oživljuje i razveseljuje sve one, koji joj otvore i prozore u tvratu svoje duše.

Tamo negdje daleko na istoku je granulo sunce, već se javlja i sveta Misa.

Neki je samo svanula, već misionari na jugoistočnim otoциma, u jednostavnim šatorima, na najkrnjim oltarima počinju svetu Misi. A kad na krilima zore dođe sunce od ovoga našeg kršćanskog djebla zemlje, tisuće zvonova najavljuju služenje Mise. Tisuće svećenika i tisuće vjernika žure u veličanstvene katedrale i palace Božje po gradovima kao i u manje domove Gospodnje po selima. S oltara sija sunce duhovnoga života sveta Misa. I kad se navečer sunce sakrije za drugu polovicu zemlje, sveta Misa i tamo nade milijune ljudi, koji stoje ili kleče pred oltarima vediti i veseli, jer ih ožaruje sunce svete Mise.

Što bi zemlja postala, da ostane bez sunca, to bi duhovni život postao, da ostane bez svete Mise. Ta on sav prima njezine darove i živi i dñih. U nebuh presevo Trojstvo, prima najdojnostiju klenjanje i zahvaljivanje, najnajdužnu zadovoljstvu i prošnju. Za sve andele i svete Mise je izvor redlosti i blagostaji. Sto se tice članišta, sveta Misa čisti, pomaže i spasa

patničke duše, oslobođa ih od muka. Obizvor na zgnjanju — blageslov svete Mise struji cijelog Crkvice, od njezine glave do najstjnijeg uđa. Djevice primaju od nje čistoću, mučenici prezir smrti, ispojednici hrabrost, svaki kršćanin požrtvotvorni i ustrojnost.

Prema tomu sveta Misa je sunce našeg duhovnoga života. Od nje nam sav život i sve zdravlje duše, i utjeha i radost i jakost u vrhunavom redu. Po njoj nam dolazi ne samo milost, nego i sara Začetnik milosti, koji podržava i povećava naš duhovni život, nadoknađuje izgubljene i sile i razveseljuje naše duše žarom sjećanja.

KEAPELA NA AERODRому U DUBLJINU.

Odobreli je projekt, da se na aerodromu u Dublinu sagradi stalna kapela, u kojoj će putnici moći udovoljivati svojim vjerskim dužnostima pri dolasku ili odlasku aeroplana. Aerodrom je internacionalan, pa imade vrlo mnogo putnika.

Kapela će biti posvećena Bl. Gospu, Kraljici neba. Izgradnja će statjati 40.000 sterlinga. Do sada se sv. Misu provodi na prenosnom oltaru u jednoj dvoranici aerodroma. Tako se kroz Crkvu prilagoduje svim vremenima.

RAZUM I VJERA

Nastavak sa str. 3.

ostvareli postovanje kakve zadajuće katoličke Crkve. «Nema nijedne druge ustanove u Evropi, vel. on, koja ide sve temo od vremena, kad se dim žrtava diza u Panteonu i kad su u Flavijevu cirku divljivi zvijeri slavile svoje orglje. Napoznajuće cariske obitelji tek su už jučer, ako se ispredre s neprincipitom ciljem rimskih papa. Po ničem se ne da slutti, da se ne smjena snažna primice krajtu. Katolička je Crkva bila snažna i postivana u vrijeme, kad je grčko govorništvo u Aleksandriji i dok su se u Meki principe žrtve. Ona će možda jednako snažna i u vrijeme, kad će se putnik iz Nove Zelande u pustinji naslati na stup londonskog mosta i odatice crtali ruševine katedrale svetoga Pavla.

Macaulay veli: »MOZADA.« Ali ako čovjek nepristranom okom gleda dosadašnjim opstankom Crkve unatoč svemu zapravo, da je običao Spasitelj da će trajati do svjetskog svijeta. Isus je običao, da Njego ve Crkve ne će nadvladati ni vrata klenena (Mat. 16, 18.) i da će nebo i zemlja proći, ali da ne će proći Njegovo riječ (Mar. 13, 21).

Tako i sam razum, kad nepristrano matori dugotrajni opstankom Crkve unatoč svemu zapravo, koju su stajale na putu njezine proširenja, zaključuje, da Crkva nije ugrožena, na stup londonskog mosta i da Crkva zaštiće i čuva sam Bog!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Urednik: na isti odgovorni. Pravna adresa: Književni kabinet, Zagreb, Kaptol 26. Štampar: Štampani u Vješnjici, NPF. Zagreb: Matarykova 25. Broj čekovnog računa uprave: 1041-963-312. — Pojedini broj stoji 6. — Din.

Ljubimo svetu Misu

Kako je divno pratiti svagđanje put njezina sunca! Svakomu stvoreni ono nesto daje. Viši je nego kakav bogati istočnji maharadža, koji izlazi iz svojega dvorca bacu našlakanom svijetu punem pregršt arhstra i lata. I cijeli dan tako sunce rasipa svoje dare, a da ipak ni najmanje ne ostromajuće. Kad bi navečer odlazi iz horizonta, da obdar i drugu polovicu svijeta, još uvijek se smije svojim rumenim. Rastaje se na čas, a nama, ali nama ostavlja zadušnu utjehu — občajne, da će i sutra opet doći. Takvo je sunce oduvijek i bit će do kraja. Kad bi ono zauvijek ostavilo zemlju, neopovratno dugo igalo djele na vječni led!

S ovim našim sunčem naravnoga života siljno je sunce vruhunavnoga života svete Mise. Kako su neispredive blagodati jednoga u naravnom redu, tako su nemadmašive milosti drugoga u vruhunavnog života. Ovo je izvor naravnoga života, a ovo izvor vruhunavnoga života. I put im je kanda isti. A djelovanje isto tako. Kao što sunce svaki dan oblaži cijelu zemljenu kuglu, oljivoje je i daruje, tako i sv. Misu prolazi s jednoga kraja svijeta na drugi, duhovno oživljuje i razveseljuje sve one, koji joj otvore i prozore u tvratu svoje duše.

Tamo negdje daleko na istoku je granulo sunce, već se javlja i sveta Misa. Neki je samo svanula, već misionari na jugoistočnim otoциma, u jednostavnim šatorima, na najkrnjim oltarima počinju svetu Misi. A kad na krilima zore dođe sunce od ovoga našeg kršćanskog djebla zemlje, tisuće zvonova najavljuju služenje Mise. Tisuće svećenika i tisuće vjernika žure u veličanstvene katedrale i palace Božje po gradovima kao i u manje domove Gospodnje po selima. S oltara sija sunce duhovnoga života sveta Misa. I kad se navečer sunce sakrije za drugu polovicu zemlje, sveta Misa i tamo nade milijune ljudi, koji stoje ili kleče pred oltarima vediti i veseli, jer ih ožaruje sunce svete Mise.

Što bi zemlja postala, da ostane bez sunca, to bi duhovni život postao, da ostane bez svete Mise. Ta on sav prima njezine darove i živi i dñih. U nebuh presevo Trojstvo, prima najdojnostiju klenjanje i zahvaljivanje, najnajdužnu zadovoljstvu i prošnju. Za sve andele i svete Mise je izvor redlosti i blagostaji. Sto se tice članišta, sveta Misa čisti, pomaže i spasa

patničke duše, oslobođa ih od muka. Obizvor na zgnjanju — blageslov svete Mise struji cijelog Crkvice, od njezine glave do najstjnijeg uđa. Djevice primaju od nje čistoću, mučenici prezir smrti, ispojednici hrabrost, svaki kršćanin požrtvotvorni i ustrojnost.

Prema tomu sveta Misa je sunce našeg duhovnoga života. Od nje nam sav život i sve zdravlje duše, i utjeha i radost i jakost u vruhunavnom redu. Po njoj nam dolazi ne samo milost, nego i sara Začetnik milosti, koji podržava i povećava naš duhovni život, nadoknađuje izgubljene i sile i razveseljuje naše duše žarom sjećanja.

Zato ljubimo — svoju Misu!

SABIRANJE UPITA O BILJILI Dr. Roland Hall Sharp iz New-Yorka posjetio je Zagreb prilikom svjetskog putovanja na međunarodni Pan-American World Airways (Panameričke svjetske zračne linije). On piše:

1. Sto za Vas znači Biblij?

2. Sto je Biblij za vas učitina?

3. Imate li Biblij ili Novi Zavjet u svojem domu?

4. Da li su članovi vaše obitelji čitali Biblij?

Nije potrebno dati imena uz odgovore, ali se moći, da se označi položaj u životu, kao domaćica, trgovac, učenik i t. d.

Odgovore nasloviti na: Dr. Roland Hall Sharp preko uredništva »Gore Srca«.

OGLAS

Crkva u Gladavama p. Muč — želi način da se vratiti kip sv. Jurja, pa molí, da joj se pošalje ponude.

Umirovljenik — samac traži mjesto gorilaša i zborovode. Obavijesti u Upravi listice.

Figure za kompletnie jadlovi (za drva, osfarbane uljenim bojama, visina 30 cm, i jedan corpus Christi za raspelo, visina 12,00 m, mogu se dobiti kod Horvat Antun, Zagreb, Majciceva 12, suteren lijeva.